

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudkyň JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **AutoESA, a. s.**
sídlem K učilišti 170, 102 00 Praha

proti

žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2017 č. j. MSK 88738/2016,
ve věci správního deliktu provozovatele vozidla

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 10. 3. 2017 č. j. MSK 88738/2016 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se svou žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 17. 3. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2017 č. j. MSK 88738/2016, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Kopřivnice (dále jen „správní orgán I. stupně“) a potvrzeno rozhodnutí, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč za správní delikt podle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. (dále jen „zákon o silničním provozu“). Správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že nezajistil, aby při užití vozidla tov. zn. Volkswagen Passat, RZ: X (dále jen „předmětné vozidlo“), jehož byl žalobce v době skutku zapsaným provozovatelem, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, čímž žalobce porušil ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 19. 11. 2015 v době nejméně od 16.00 hodin do 16.10 hodin v obci Příbor na ul. U Tatry před domem č. p. 1486 dosud neustanovený řidič uvedeného vozidla v rozporu se zákonem stál na ploše, kde to bylo zakázáno vodorovnou dopravní značkou č. V12A (žlutá čára klikatá). Jednání vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v souvislosti s porušením § 4 písm. c) téhož zákona.
2. Žalobce napadené rozhodnutí považoval za nezákonné. Předně vytkl žalovanému, že správní orgán I. stupně laxním přístupem před zahájením řízení o správním deliktu zmařil postih pachatele přestupku, což zdůvodnil pouze jeho nedostavením se na předvolání. Kroky správního orgánu I. stupně ke zjištění řidiče vozidla a skutečného vlastníka nebyly dostatečné, neboť nebyl vyslechnut nový vlastník, pan K., ačkoliv žalobce poskytl veškeré jeho kontaktní údaje včetně telefonického kontaktu.
3. Žalobce nesouhlasil ani s tím, že byl provozovatelem vozidla, neboť dne 30. 10. 2015 předmětné vozidlo prodal panu K., čímž došlo ke změně vlastníka i provozovatele vozidla a žalobce nemohl žádným způsobem chování řidiče ovlivnit. Žalobce předložil správnímu orgánu I. stupně kupní smlouvu a sdělil mu, že první pracovní den po prodeji vozidla odeslal datovou zprávou místně a věcně příslušnému správnímu orgánu Magistrátu hlavního města Prahy plnou moc pro nového majitele, kterého zmocnil provedením registračního úkonu, přičemž z textu podání je zřejmá informace registračnímu místu, že došlo ke změně vlastníka i kdo je nový vlastník. Podle § 2 písm. b) zákona o silničním provozu je provozovatelem vozidla vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel. Současně podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (zákon o podmínkách provozu vozidel) není možné změnu zápisu o vlastníkovi a provozovateli provést bez součinnosti nového vlastníka, neboť nový vlastník musí mj. předložit protokol o evidenční kontrole s uvedením jména nového vlastníka a zelenou kartu o pojištění. Žádost o změnu podávají společně dosavadní a nový vlastník. Tím došlo k situaci, kdy žalobce, který vozidlo prodal, neměl žádnou možnost dosáhnout změny v zápisu provozovatele a vlastníka bez součinnosti nového nabyvatele. Je tedy pravdou, že žalobce byl v době spáchání

předmětného jednání v registru zapsán jako provozovatel a vlastník, avšak vozidlo neprovozoval a nevlastnil.

4. Žalobce poukázal na protiústavnost ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, jehož zrušení Ústavním soudem navrhl Krajský soud v Ostravě. Žalobce považuje za protiústavní i ust. § 2 písm. b) zákona o silničním provozu, ve znění zákona č. 239/2013 Sb.
5. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Žalobce byl ke dni spáchání vytýkaného jednání zapsaným provozovatelem vozidla. Předloženou plnou moc nelze posoudit jako žádost o zápis změny vlastníka či provozovatele vozidla. Žalobce se mohl vyhnout riziku případné nesoučinnosti kupujícího např. tím, že si mohl nechat od kupujícího vystavit plnou moc a sám zajistit podání společné žádosti, přičemž nutnost provedení evidenční kontroly tomu není na překážku, neboť zákon nestanoví, že by vozidlo evidenční kontrole mohl přistavit pouze jeho vlastník, mohl ji tak zajistit i žalobce. Žalobce mohl žádost o zápis změny provozovatele podat sám, alespoň v situaci, kdy již věděl, že kupující žádost nepodal. Taková žádost by v době podání byla nutně neúplná, přesto by tím žalobce splnil podmínku žádosti a naplnil tak liberační důvod podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Správní orgán by pak měl povinnost vyzvat prodávajícího a kupujícího k odstranění vad žádosti. Žalovaný nepovažuje za protiústavní ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016 č. j. 6 As 73/2016-40.
6. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.
7. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující: Dne 18. 12. 2015 oznámila Městská policie města Příbor Městskému úřadu města Kopřivnice podezření ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se dopustil neznámý pachatel, řidič předmětného vozidla tím, že dne 19. 11. 2015 v 16.00 hodin na ul. U Tatry v Příboře porušil ust. § 4 písm. c) zákona o silničním provozu nerespektováním vodorovné dopravní značky V12A - žlutá čára klikatá – zákaz stání. Lustrací vozidla dle centrálního registru vozidel bylo zjištěno, že jeho provozovatelem je žalobce. Dne 19. 11. 2015 zanechala Městská policie Příbor výzvu nepřítomnému pachateli přestupku, aby se dostavil do 5 dnů na služebnu městské policie k projednání přestupku. Dne 13. 1. 2016 správní orgán I. stupně vyzval žalobce k zaplacení částky 600 Kč, neboť je jako provozovatel předmětného motorového vozidla zapsán v centrálním registru vozidel a blíže neustanovený řidič tohoto motorového vozidla se dopustil shora popsání jednání, které bylo ve výzvě rovněž právně kvalifikováno; současně jej vyzval ke sdělení osoby řidiče, která v inkriminovaném čase skutečně řídila žalobcem provozované vozidlo. Žalobce na tuto výzvu reagoval dne 14. 1. 2016 sdělením, že dne 30. 10. 2015 prodal vozidlo panu Z. K. Předložil příslušnou fakturu, kupní smlouvu z 30. 10. 2015, listinu formulář o postoupení klienta – prodej vozidla, pokladní doklad na příjem hotovosti, protokol o stavu vozidla, protokol o předání vozidla, kopii OP vydaného Slovenskou republikou, kopii potvrzení o přechodném pobytu Z. K. na území z 25. 2. 2013, č. průkazu X, a smlouvu o komplexním pojištění vozidla vystavenou na pana Z. K. z 30. 10. 2015, doklad o

předvedení výbavy před prodejem vozidla a souhlas s vydáním vozidla. Žalobce dále předložil datovou zprávu odeslanou Hlavnímu městu Praha, ID schránky X, obsahující plnou moc žalobce Z. K. k „jednání před magistrátem/městským úřadem odd. registrace vozidel ZMOCNĚNCE k přihlášení nebo k trvalému vývozu vozidla do registru vozidel. Vozidlo nebudeme registrovat ani provozovat. Zmocněnec může zmocnit třetí osobu“. Plná moc je dne 30. 10. 2015 podepsána pouze žalobcem prostřednictvím zmocněnce Z. L., týká se předmětného vozidla, podpis zmocněnce chybí, v listině není žádný údaj o prodeji předmětného vozidla a o jeho nabyvateli.

8. Správní orgán I. stupně se pokusil ve dnech 14. a 15. 1. 2016 kontaktovat pana K. na čísle X, uvedeném v kupní smlouvě, který byl dle sdělení operátora nedostupný. Správní orgán I. stupně odeslal panu Z. K. předvolání k podání vysvětlení dne 2. 3. 2016. Zásilka se vrátila zpět jako nevyzvednutá. Dne 22. 3. 2016 správní orgán I. stupně věc přestupku odložil, neboť správní orgán nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
9. Dne 5. 5. 2016 vydal správní orgán I. stupně příkaz ukládající žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu. Proti příkazu podal žalobce dne 10. 5. 2016 odpor, ve kterém poukázal na to, že není provozovatelem vozidla, byť byl v centrálním registru jako provozovatel zapsán, neboť vozidlo prodal. Poukázal rovněž na plnou moc k změně vlastníka provozovatele předmětného vozidla zaslanou příslušnému městskému úřadu.
10. Dne 9. 6. 2016 rozhodl správní orgán I. stupně shodně, jako shora uvedeným příkazem. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání dne 14. 6. 2016. Žalovaný poté, co zjistil u Hlavního města Prahy, že zápis změny provozovatele nebo vlastníka předmětného vozidla byl proveden na žádost až dne 2. 3. 2016, předtím byla dne 2. 11. 2015 doručena pouze plná moc k zastupování žalobce ve věci „přihlášení nebo trvalého vývozu vozidla“, kterou úřad považoval za bezpředmětnou, neboť nebyla podána v souladu s ustanovením § 8 zákona o podmínkách provozu vozidel, rozhodl napadeným rozhodnutím.
11. Krajský soud se nejprve zabýval žalobní námitkou, že žalobce není odpovědný za správní delikt ze dne 19. 11. 2015, neboť k danému dni byl sice zapsán v registru vozidel jako provozovatel, provozovatelem a vlastníkem však byla jiná osoba, Z. K.
12. Podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, *právnícká nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.* Podle § 2 písm. b) zákona o silničním provozu, *pro účely tohoto zákona provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsán v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu, nebo obdobné evidenci jiného státu.* Jiným právním předpisem je zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, podle jehož § 2 odst. 15 je *provozovatelem silničního vozidla osoba, která je v registru silničních vozidel zapsána jako vlastník tohoto vozidla, není-li jako jeho provozovatel v registru silničních vozidel zapsána jiná osoba.* Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel, *registr silničních vozidel je informačním systémem veřejné správy podle zvláštního zákona, jehož správcem je ministerstvo. Registr silničních vozidel obsahuje evidenci silničních vozidel, vlastníků a provozovatelů těchto vozidel.* Podle odstavce 2 písm. a) téhož ustanovení, *v registru silničních*

vozidel se u silničního vozidla uvádí údaje o vlastníkovi a provozovateli, není-li totožný s vlastníkem.

13. Současná definice provozovatele vozidla podle zákona o silničním provozu i podle zákona o podmínkách provozu vozidel byla stanovena zákonem č. 239/2013 Sb., tyto zákony novelizujícím. Důvodová zpráva k návrhu novelizace definice provozovatele v § 2 odst. 15 zákona o podmínkách provozu vozidel uvádí, že „*v souvislosti se změnou úpravy registrace silničních vozidel se upravuje nepřesná definice provozovatele vozidla, zejména dochází k odstranění souhlasu vlastníka se zápisem osoby jako provozovatele z definice, neboť se jedná o podmínku zápisu, nikoliv definiční znak. Provozovatel se tak důsledně vymezuje jako osoba zapsaná jako provozovatel v registru silničních vozidel a není-li taková osoba v registru zapsána, je provozovatel vlastník. Pro určení provozovatele (na rozdíl od vlastníka) má tedy zápis do registru konstitutivní charakter*“. K změně definice provozovatele v zákoně o silničním provozu v § 2 písm. b) důvodová zpráva uvádí, že „*záměrem změny definice provozovatele vozidla je, aby za provozovatele vozidla ve smyslu zákona o silničním provozu byl považován subjekt zapsaný jako provozovatel vozidla v registru silničních vozidel a není-li takový subjekt, pak se provozovatelem vozidla rozumí vlastník silničního vozidla*“. Z uvedeného vyplývá, že cílem novelizace bylo posílit vypovídací hodnotu registru vozidel. Současně záměrem byl jednotný výklad daného pojmu v obou zákonech, tedy jak v zákoně o silničním provozu, tak v zákoně o podmínkách o provozu vozidel. Nová úprava se i podle důvodové zprávy odlišuje od předcházející tím, že východiskem předchozí zákonné definice provozovatele v obou zákonech bylo, kdo skutečně provozuje vozidlo jako své vlastní nebo na základě jiného právního titulu. Oproti předchozí zákonné úpravě je nyní faktický stav nerozhodný. Nově je východiskem stav evidovaný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2018/, č. j. 1 As 222/2017 – 45, bod [32] odůvodnění).
14. Priorita registrovaného provozovatele vyplývá jednoznačně z ust. § 2 odst. 15 zákona o podmínkách provozu, [viz „*provozovatelem vozidla je vlastník (...), není-li jako jeho provozovatel (...) zapsána jiná osoba...*“]. Je-li tedy naplněna hypotéza registrovaného provozovatele odlišného od vlastníka, nelze pokračovat v aplikaci předchozí části ust. § 2 odst. 15 o vlastníkovi vozidla. Provozovatelem vozidla je takto zapsaná osoba v registru vozidel, a pokud v registru vozidel není uveden provozovatel, je provozovatelem v širším slova smyslu zde uvedený vlastník vozidla.
15. Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku č. j. 1 As 222/2017-45 dospěl rovněž k závěru o prioritě evidenčního stavu nad skutečným stavem vlastnického práva nebo jiného práva k vozidlu; dovodil také, že výjimku z této zásady představuje stav, pokud evidovaný stav rejstříku silničních vozidel je pouze „*důsledkem snahy se vyhnout deliktní odpovědnosti provozovatele a jako provozovatel (vlastník) vozidla je v registru silničních vozidel účelově uvedena jiná osoba*“. V takovém případě správní orgán při rozhodování o deliktu provozovatele k evidenčnímu stavu v registru silničních vozidel nepřihlédne (srov. bod [42] odůvodnění citovaného rozsudku).
16. V posuzovaném případě byl ke dni spáchání deliktního jednání dne 19. 11. 2015 v registru silničních vozidel zapsán žalobce. Tato skutečnost mezi účastníky není sporná; ze spisu vyplývá, že ke změně v evidenci došlo až dne 2. 3. 2016. V řízení nevyšlo najevo, že by zápis žalobce jako vlastníka byl důsledkem snahy vyhnout se deliktní odpovědnosti skutečného provozovatele vozidla; nic takového žalobce netvrdil, nenasvědčuje tomu ani

zjištěný skutkový děj. Skutečnost, že zapsaný vlastník a skutečný vlastník předmětného vozidla byly v daném okamžiku osoby odlišné, je tedy pro posouzení věci bez významu, neboť rozhodující pro posouzení delikttní odpovědnosti vyplývající z § 125f zákona o silničním provozu je stav evidenční. Bylo na žalobci, aby postupoval tak, aby evidenční stav byl v souladu se stavem skutečným.

17. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce ve skutečnosti učinil, nebo alespoň předpokládal přijetí opatření směřující k tomu, aby k dosažení souladu došlo. V kupní smlouvě na prodej předmětného vozidla bylo totiž ujednáno, že „*změnu údajů o vlastníkovi a provozovateli vozidla v registru vozidel zajistí prodávající (pozn. soudu – tedy žalobce), přičemž prodávající v řízení o zápisu zastoupí kupujícího na základě uděleného zmocnění. Kupující prohlašuje, že jeho zájmy nejsou v rozporu se zájmy prodávajícího. Udělené zmocnění nezaniká smrtí či zánikem kupujícího a kupující je oprávněn je odvolat jen v případě, že prodávající bezdůvodně nebude v dané věci činit žádné úkony, ani po písemné výzvě kupujícího, nebo z jiných zvlášť závažných důvodů. Udělené zmocnění zaniká ukončením této smlouvy. Výše odměny prodávajícího za vyřízení změny u registru vozidel je dána ceníkem prodávajícího, není-li výslovně ujednáno jinak. Protokol o evidenční kontrole silničního vozidla zajistí prodávající; za tímto účelem je prodávající oprávněn vozidlo užívat před předáním kupujícímu. Kupující je povinen poskytnout při provádění změny v registru vozidel prodávajícímu veškerou potřebnou součinnost a bere na vědomí, že je seznámen s tím, že pro tyto účely je mj. povinen předat prodávajícímu zelenou kartu dle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidel a plnou moc pro prodávajícího opatřenou úředně ověřeným podpisem kupujícího; plná moc byla udělena na formuláři připraveném prodávajícím. Technický průkaz, osvědčení o registraci silničního vozidla a případné další náležitosti opatřené pro kupujícího prodávajícím při zastupování zašle prodávající kupujícímu poštou na adresu uvedenou v záhlaví smlouvy, nevymění-li si kupující jejich osobní převzetí*“. Žalobce měl k dispozici pojistnou smlouvu o komplexním pojištění předmětného vozidla ze dne 30. 10. 2015, kde pojistníkem byl kupující Z. K., kterou předložil správnímu orgánu I. stupně k jeho první výzvě, a dále od pana K. dostal částku 1 500 Kč za „přihlášení“. Z uvedeného je zřejmé, že již v kupní smlouvě žalobce reagoval na ust. § 8 odst. 4 písm. a), odst. 5 a 6 zákona o podmínkách provozu vozidel, upravující zápis změny vlastníka silničního vozidla, což byl žalobce jako prodávající povinen učinit podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel do 10 pracovních dnů ode dne převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu. Pokud tak žalobce neučinil, jak se smluvně s kupujícím zavázal a jak mu ukládá shora citované ustanovení zákona o podmínkách provozu vozidel, nemůže se nyní dovolávat nespravedlnosti zákona či nesprávnosti výkladu žalovaného, neboť měl možnost v souladu se zákonem postupovat tak, aby se případné delikttní odpovědnosti vyhnul, což žalobce nepochybně věděl, jak je zřejmé z citovaného ujednání v kupní smlouvě. I z těchto skutečností vyplývá, že zde není dán důvod pro nepřihlédnutí k evidenčnímu stavu ve smyslu závěru Nejvyššího správního soudu, přijatého ve shora citovaném rozsudku č. j. 1 As 222/2017-45, neboť nenasvědčují tomu, že by nesoulad mezi zapsaným a skutečným stavem byl v důsledku snahy kupujícího jako nového vlastníka vyhnout se delikttní odpovědnosti.
18. Námitky žalobce, že ustanovení § 2 odst. b) zákona o silničním provozu a jeho výklad, přijatý žalovaným, nad míru zasahuje do práv vlastníka vozidla poté, co vozidlo prodal, neboť jej v podstatě učiní závislým na řádném splnění povinností kupujícím, což prodávající nemůže ovlivnit, tak nejsou důvodné. Prodávající totiž má možnost provést

změnu zápisu sám; § 8 odst. 1 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel sice předpokládá zápis změny vlastníka vozidla v případě převodu vlastnického právo na základě společné žádosti dosavadního a nového vlastníka vozidla, v odstavci 6 však umožňuje zastoupení žadatele, aniž by bylo vyloučeno vzájemné zastoupení nového a dosavadního vlastníka; pokud – tak jako v posuzovaném případě – prodávající vyžádá od kupujícího pro sebe plnou moc k podání žádosti o změnu zápisu vlastníka a provozovatele, není na součinnosti s kupujícím nijak závislý.

19. V posuzovaném případě u žalobce nebyl dán liberační důvod vyplývající z § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu, podle kterého *provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel*. Žalobce žádost o zápis změny provozovatele nepodal, ač tak kupní smlouva předpokládala, a to ani žádost neúplnou, která by ke své perfekci vyžadovala postup vedoucí k odstranění vad žádosti podle § 37 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ani žádost samostatnou, bez součinnosti prodávajícího. Za žádost o změnu zápisu vlastníka nelze považovat listinu „*plná moc k přihlášení nebo k trvalému vývozu vozidla*“, neboť z ní vůle provést změnu zápisu nijak nevyplývá; zmocnění k podání žádosti v ní není obsaženo ani výslovně, ani implicitně, neobsahuje označení nového nabyvatele, ani důvod změny vlastníka, není ani ze strany zmocněnce podepsána; s posuzovanou věcí ji spojuje pouze označení předmětného vozidla a to, že zmocněnec je jeho kupujícím (aniž by tyto skutečnost z „plné moci“ vyplývala).
20. Krajský soud se neztotožňuje s implicitně vyjádřeným názorem žalobce, že ustanovení § 2 písm. b) zákona o silničním provozu je protiústavní; žalobce k protiústavnosti tohoto ustanovení žádnou argumentaci nevznnesl a rozpor tohoto ustanovení s žádným ústavně zaručeným právem krajský soud neshledal. Pro úplnost krajský soud dodává, že Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 15/16 ze dne 16. 5. 2018 zamítl návrh Krajského soudu v Ostravě na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění zákona č. 297/2011 Sb., a na vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2017.
21. Krajský soud tak uzavřel, že námitka, že žalobce nebyl vlastníkem a tedy provozovatelem vozidla ke dni spáchání deliktního jednání, a proto za správní delikt neodpovídá, není důvodná.
22. Krajský soud se zabýval druhým žalobním bodem, a to „*laxním přístupem před zahájením řízení o správním deliktu*“, kterým měl správní orgán I. stupně zmařit zjištění pachatele přestupku.
23. Soudy rozhodující ve správním soudnictví opakovaně zdůrazňují, že správní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona o silničním provozu je nutno chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014 č. j. 1 As 131/2014-45 a ze dne 22. 10. 2015 č. j. 8 As 110/2015-46).

24. Subsidiarita správního deliktu provozovatele vozidla vyplývá z ustanovení § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, podle kterého *obecní úřad s rozšířenou působností správní delikt podle odst. 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.* Nejvyšší správní soudu v obdobných věcech seznal, že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, např. že správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, např.:

- pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření za situace, kdy provozovatel vozidla označil za jeho řidiče osobu, která krátce po spáchání přestupku zemřela, přičemž bylo zjištěno, že se jednalo o osobu, která s ohledem na závažnost svého zdravotního stavu nebyla způsobilá vozidlo řídit (rozsudek ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40);
- pokud provozovatel vozidla označil za jeho řidiče pana P. K., jakožto osobu správním úřadům i soudům známou pro častá obstrukční jednání v řízeních o dopravních přestupcích, tudíž se správní orgán ani nepokoušel danou osobu kontaktovat (již výše citovaný rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, a dále rozsudek ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30);
- pokud by správní orgán nebral za relevantní indicii vedoucí ke zjištění totožnosti řidiče vozidla oznámení osoby, která se opakovaně dobrovolně nahlásí jako řidič vozidla, avšak následně v řízení o přestupku tuto skutečnost popírá (rozsudek ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45);
- pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření za situace, kdy provozovatel vozidla označil za jeho řidiče osobu, která výslovně odmítla podat ve věci vysvětlení (rozsudek ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015-32);
- pokud správní orgán neprováděl žádné další šetření poté, co se pokusil doručit provozovatelem označenému řidiči předvolání k podání vysvětlení, které se nezdařilo, neboť se jednalo o doručování na adresu do zahraničí, odkud se zásilka vrátila s tím, že adresát je neznámý (rozsudky ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45, a ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17).

25. Přestože je tedy pojem „*nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*“ posuzován Nejvyšším správním soudem poměrně benevolentně, je dle názoru krajského soudu nutné, aby ono „činění nezbytných kroků“ nebylo pouhou formální činností, jež má sloužit k překonání překážky bránící možnosti zahájit řízení o správním deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu.

26. Ve výše uváděných příkladech z judikatury Nejvyššího správního soudu se vždy poté, co provozovatel vozidla na výzvu správního orgánu označil určitou osobu za řidiče svého vozidla v době spáchání přestupku, objevila určitá okolnost, jež sama o sobě vyloučila sebemenší pravděpodobnost, že se jedná o pravdivé tvrzení, popř. okolnost, jež nastala při doručování zásilky obsahující předvolání k podání vysvětlení označenému řidiči vozidla, jež neumožnila správnímu orgánu učinit závěr o tom, že přestupek mohla vskutku spáchat provozovatelem označená osoba. Provádění dalšího šetření, či spíše pátrání by v takových případech již bylo možné označit za rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, jdoucí nad rámec zákonných povinností správního orgánu a proti účelu předmětné právní úpravy ve smyslu výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46.

27. V posuzované věci žalobce na výzvu k uhrazení částky odpovídající pokutě v blokovém řízení reagoval sdělením, že vozidlo prodal panu Z. K., a poskytl správnímu orgánu I. stupně veškeré dostupné kontaktní údaje včetně kopie občanského průkazu Slovenské republiky a průkazu o povolení k přechodnému pobytu v České republice a telefonního čísla. Správní orgán I. stupně telefonní číslo – marně - vyzkoušel, poté zaslal na sdělenou adresu předvolání k podání vysvětlení, přičemž doručenka se vrátila s relací České pošty „adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení. Zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 2. 3. 2016 a nebyla vyzvednuta.“ Po marném uplynutí úložní doby byla zásilka vrácena správnímu orgánu I. stupně zpět. Po jejím vrácení správní orgán I. stupně podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona o přestupcích věc odložil, aniž by zahájil řízení přestupku, s odůvodněním, že se do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nepodařilo zjistit skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
28. Pouhé vrácení nedoručené zásilky obsahující předvolání k podání vysvětlení z tuzemské adresy bez sdělení doručovatelky o tom, že by byl adresát na uvedené adrese neznámý, nebo že by se z uvedené adresy odstěhoval, krajský soud nepovažuje za okolnost, která sama o sobě neumožnila správnímu orgánu učinit závěr o tom, že přestupek mohla vskutku spáchat žalobcem označená osoba; ostatní okolnosti nenaznačují, že je žalobcovo tvrzení zjevně nepravdivé, naopak svědčí o skutečném prodeji předmětného vozidla panu K. a tedy pravděpodobnosti, že právě pan K. byl v inkriminovaném čase řidičem vozidla. Krajský soud sice plně souhlasí s názorem Nejvyšším správním soudem vysloveným v rozsudcích ze dne 17. 8. 2016 č. j. 7 As 135/2016-17 a ze dne 18. 5. 2016 č. j. 3 As 204/2015-22, že po provozovateli vozidla lze legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které řidiči vozidla poskytuje, neboť lze předpokládat, že přiměřeně obezřetný provozovatel znalý svých práv a povinností podle zákona o silničním provozu zapůjčí své vozidlo pouze takové osobě, které důvěřuje a o níž má aktuální kontaktní informace, které by v případě jejího přestupkového jednání mohl sdělit správním orgánům. V posuzovaném případě však nenastala situace, kdy žalobce poskytl správnímu orgánu neúplné, nepřesné nebo zavádějící údaje. Naopak poskytl veškeré možné údaje o existující osobě včetně kopie jejich osobních dokladů. Za této situace podle názoru krajského soudu nelze provozovatele činit odpovědným za to, že si osoba, které prodal vozidlo, bezvýjimečně přebírá poštu. Současně krajský soud zdůrazňuje, že odmítnutí podání vysvětlení nelze ztotožnit s pouhým nepřevzetím zásilky v úložní době. Odmítnutí podání vysvětlení představuje projev vůle osoby, která je seznámena s tím, v jaké věci by vysvětlení mělo podat, zatímco z pouhého nevyzvednutí zásilky z pošty v desetidenní úložní době nelze o vztahu adresáta k obsahu zásilky ničeho usuzovat. Odložení přestupkové věci podle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích bylo proto v posuzované věci předčasné, neboť správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, když poté, co se mu vrátila jako nevyzvednutá zásilka obsahující předvolání k podání vysvětlení, neučinil žádný další krok směřující k prověření toho, zda by se vskutku nemohlo jednat o osobu, proti níž by mělo být zahájeno řízení o přestupku. Mohlo se jednat např. minimálně o pokus o opakované doručení zásilky, neboť je možné, že v desetidenní lhůtě prostě pan Z. K. nebyl doma.
29. Podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla tak nebyly splněny, neboť správní orgán I. stupně postupoval v řízení v rozporu s podmínkami § 125f zákona o silničním provozu, neboť neučinil kroky nezbytné ke zjištění osoby přestupce a

předčasně v rozporu s § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil přestupek a vedl o řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Krajský soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

30. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000 Kč. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení žalobce zavázal, přičemž lhůtu k zaplacení stanovil v souladu s ustanovení § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 17. května 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu